

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Lubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej v právnej veci žalobkyne: **Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.**, Mamateyova 17, Bratislava, proti žalovanému: **Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou**, Želova č. 2, Bratislava, za účasti: **H. G., B.**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo PV 801/02148/2008/R zo dňa 30. januára 2009, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 20. januára 2011, č. k. 1S 59/2009-41, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 20. januára 2011, č. k. 1S 59/2009-41, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd rozsudkom z 20. januára 2011, č. k. 1S 59/2009-41, zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 30. januára 2009, č. PV 801/02148/2008/R, ktorým vyhovel rozkladu účastníka konania H. G. (ďalej iba platiteľka poisťného) a zmenil podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku platobný výmer č. PV 801/02148/2008 zo dňa 16. júla 2008, vydaný Úradom, pobočkou Košice z dôvodu porušenia

povinnosti ustanovenej v § 16 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej iba „zákon č. 273/1994 Z. z.“) tak, že celkovú pôvodne vyčíslenú dlžnú sumu poistného na zdravotné poistenie vo výške 271,19 € za obdobie od 1.6.1995 do 30.4.1997 zmenil na sumu 0,00 € a ponechal bezo zmeny náhradu trov konania vo výške 8,29 €. O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcovi ich náhradu nepriznal.

Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že predmetom rozhodnutia žalovaného bolo zaplatenie poistného na zdravotné poistenie platiteľkou poistného za obdobie od 1.6.1995 do 30.4.1997. Krajský súd konštatoval, že žalovaný druhostupňový správny orgán správne postupoval, keď nepoužil ustanovenia zákona č. 273/1994 Z. z., ktorý v čase rozhodovania o právnom nároku žalobcu bol už zrušený zákonom č. 581/2004 Z. z. a postupoval podľa spoločných a prechodných ustanovení zákona č. 580/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, konkrétne podľa § 32 ods. 1, ktorý upravuje premlčanie nároku zdravotnej poisťovne na predmetné poistenie v písmene a) tak, že tento zaniká uplynutím 10 rokov od splatnosti poistného, bez ohľadu na splnenie resp. nesplnenie oznamovacej povinnosti. Krajský súd mal za preukázané, že žalobkyňa si uplatnila nárok na poistné na zdravotné poistenie podaním návrhu, ktorý bol, doručený prvostupňovému správne mu orgánu 21. mája 2008, kedy bola pohľadávka žalobcu za obdobie od 1.6.1995 do 30.4.1997 v súlade s § 32 ods. 1 zákona č. 580/2004 Z. z. už premlčaná, z ktorého dôvodu bol postup žalovaného zákonný a napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom.

Žalobkyňa podala proti rozsudku krajského súdu v zákonnej lehote odvolanie a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedla, že sa pridržiava vyjadrení uvedených v žalobnom návrhu zo dňa 3. apríla 2009, pričom poukázala hlavne na nesplnenie oznamovacej povinnosti v lehote 8 dní zo strany povinnej platiteľky poistného tak, ktorá jej vyplývala zo zákona č. 273/1994 Z. z., účinného v čase vzniku tejto povinnosti. Namietala, že vec bola nesprávne právne posúdená, pretože podľa jej názoru zákon č. 580/2004 Z. z. v prechodnom ustanovení § 32 ods. 1 upravuje plynutie premlčacej doby bez toho, aby boli riešené dôsledky nesplnenia oznamovacej povinnosti v súvislosti s plynutím premlčacej doby. Z toho dôvodu bola ukrátená na svojich právach, ktoré jej vznikli za účinnosti skoršieho právneho predpisu (nepravá retroaktivita), pričom pri neskúmaní splnenia oznamovacej povinnosti by mali zdravotné poisťovne

obmedzenú možnosť vymáhať poistné, čo by viedlo k zhoršeniu právneho postavenia žalobkyne. Inštitút nepravej retroaktivity podľa jej názoru slúži na zabezpečenie princípov kontinuity a stability spoločenských vzťahov a ich právnych úprav, aby nevznikalo právne vákuum. V danom prípade zákonodarca vytvoril stav právnej neistoty, ktorý trval do 31. decembra 2008, t.j. do účinnosti zákona č. 581/2004 Z. z. konkrétne ustanovenia § 85h, účinného od 1. januára 2009, čím nastala vágnosť a interpretačná nejasnosť. Posudzovanie konfliktu intertemporality by sa malo riadiť hľadiskom proporcionality a malo by viesť k záveru o takom spôsobe legislatívneho riešenia časového stretu právnych úprav, ktoré by nenarušili princíp právnej istoty, ako i princíp rovnosti, ale ich primeraným spôsobom vyvažovali. V tejto súvislosti poukázala tiež na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžso/65/2008 z 30.10.2008.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu poukázal na skutočnosť, že v danej veci rozhodoval za účinnosti zákona č. 580/2004 Z. z. nakoľko zákon č. 273/1994 Z. z. bol zrušený a tým aj jeho ustanovenie § 21 ods. 2, a preto v zmysle § 32 ods. 1 zákona č. 580/2004 Z. z., ktorý presne a jasne stanovil podmienky premlčania nároku zdravotnej poisťovne pri uplatňovaní pohľadávok za obdobie od 1.1.1995 do 31.12.2004 prihlíadol na vznesenú námietku premlčania. Súčasne poukázal na to, že namietaný rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 9Sžso/65/2008 sa týka ustanovenia § 84 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a kompetencie žalovaného rozhodovať o mimoriadnych opravných prostriedkoch proti právoplatným rozhodnutiam zdravotnej poisťovne, vydaným do jej transformácie na akciovú spoločnosť. Z týchto dôvodov žiadal napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako vecne správny potvrdiť.

Platiteľka poistného ako vedľajší účastník sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10, § 246c a § 250ja O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu odvolania a v medziach žaloby bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. poistné za príslušný kalendárny mesiac je splatné do ôsmeho dňa po uplynutí tohto mesiaca.

Podľa § 32 ods.1 písm. a/ zákona č. 580/2004 Z. z. na poistné, poplatky z omeškania, poplatky za nesplnenie oznamovacej povinnosti a pokuty, ktoré bol platiteľ povinný uhradiť do účinnosti tohto zákona, sa vzťahuje desaťročná premlčacia lehota na poistné odo dňa splatnosti.

Najvyšší súd mal za preukázané, že žalobkyňa doručila Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka Košice dňa 21. mája 2008 návrh na vydanie rozhodnutia platobným výmerom z titulu pohľadávky na poistnom na zdravotné poistenie v sume 271,19 € (8170,00 Sk) a trov konania v sume 8,29 € (250,00 Sk) z dôvodu, že platiteľka poistného nezaplatila riadne a včas poistné na zdravotné poistenie za obdobie od 1.6.1995 do 30.4.1997. Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka Košice rozhodol o návrhu platobným výmerom č. PV 801/02148/2008 zo dňa 16. júla 2008.

Platiteľka poistného následne podaním z 28. júla 2008 vzniesla v správnom konaní námietku premlčania, ktorej druhostupňový správny orgán preskúmaným rozhodnutím vyhovel.

Sporným medzi účastníkmi bol výklad prechodného ustanovenia § 32 ods. 1 zákona č. 580/2004 Z. z.

Odvolačí súd poznamenáva, že žalovaný správne rozhodoval podľa platného a účinného zákona č. 580/2004 Z. z., pretože zákon č. 273/1994 Z. z. bol zrušený zákonom č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Ak zdravotnej poisťovni vznikol nárok na poistné podľa predošlej právnej úpravy, tento nárok jej nezanikol.

V prípade, ak je podľa novej právnej úpravy v prechodných ustanoveniach stanovená nová premlčacia doba, právne vzťahy sa spravujú touto novou premlčacou dobou

Zákon č. 580/2004 Z. z. v časti spoločné a prechodné ustanovenia nanovo upravil premlčaciu dobu, a preto žalovaný nemohol prihliadnuť na už zrušený § 21 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z., v ktorom bolo osobitne upravené premlčanie v prípade nesplnenia oznamovacej povinnosti. Ak potom podľa novej právnej úpravy na poistné, ktoré bol platiteľ

povinný uhradiť do účinnosti nového zákona, sa vzťahuje nová premlčacia doba, na plynutie ktorej nemá žiadny vplyv splnenie alebo nesplnenie oznamovacej povinnosti, jej uplynutím dôjde k premlčaniu bez ohľadu na to, či platiteľ splnil, alebo nesplnil oznamovaciu povinnosť.

Právne vzťahy zo zdravotného poistenia patria do oblasti práva verejného. V ustanovení § 32 ods. 1 zákona č. 580/2004 Z. z. je okrem premlčania poistného upravené tiež premlčanie poplatkov z omeškania, poplatkov za nesplnenie oznamovacej povinnosti a pokút, ktoré sú dôsledkom porušenia právnej povinnosti zo strany určitého subjektu, a z toho dôvodu majú nesporne sankčný charakter. Preto je nevyhnutné pri ich ukladaní, resp. uplatňovaní dodržiavať aj zásady platné pre správne trestanie. Podľa týchto zásad sa nový právny predpis môže použiť len vtedy, ak to zákon výslovne ustanovuje, alebo ak je to pre účastníka (platiteľa poistného) výhodnejšie.

Vzhľadom na uvedené aj odvolací súd dospel k záveru, že pohľadávky žalobkyne na poistnom na zdravotné poistenie platiteľky poistného za obdobie od 1.6.1995 do 30.4.1997 sú premlčané vzhľadom na uplynutie 10-ročnej premlčacej doby, upravenej v § 32 ods. 1 písm. a/ zákona č. 580/2004 Z. z., keďže žalobkyňa uplatnila nárok na predpísanie poplatku z omeškania podaním návrhu, doručeným úradu, až dňa 28. mája 2008.

Pokiaľ žalobkyňa poukazovala na § 85h ods.1 a 2 zákona č. 581/2004 Z. z. a na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžso/65/2008, v tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že ani uvádzané ustanovenie zákona, ale ani citované rozhodnutie najvyššieho súdu nepodporujú tvrdenia žalobkyne, pretože sa netýkajú premlčania pohľadávok vo veciach zdravotného poistenia.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie žalovaného za zákonné a preto rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo žalobkyňa nebola v odvolacom konaní úspešná a žalovanému v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli (§ 250k ods. 1 a § 246c O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a ods. 2 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. marca 2012

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská